

Sygn. akt VIII C 175/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko B. H. (1)

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 175/17

UZASADNIENIE

W dniu 13 stycznia 2017 roku powód J. J. wytoczył przeciwko pozwanej B. H. (1) powództwo o zapłatę kwoty 23.663,40 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 października 2014 r. do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych. W uzasadnieniu powód podniósł, że razem z pozwaną pozostawał w nieformalnym związku, z którego urodził się małoletni M. J.. W wytoczonej przez B. H. (2) sprawie o zasądzenie alimentów strony zawarły w dniu 28 lutego 2011 r. ugodę, w której pozwany zobowiązał się do zapłaty kwoty 650 zł. miesięcznie na rzecz małoletniego syna M. J.. W kolejnej sprawie Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 25 czerwca 2012 r. ustalił miejsce pobytu małoletniego syna stron u powoda. M. J. mieszkał u swojego ojca, aż do wydania przez Sąd Rejonowy w dniu 11 września 2014 r. postanowienia ustalającego, że miejsce pobytu małoletniego syna stron jest u pozwanej. Przez cały powyższy okres komornik sądowy prowadził na wniosek pozwanej wobec powoda egzekucję alimentów zasądzonych na rzecz M. J.. W ocenie J. J. wyegzekwowane w ten sposób świadczenie było świadczeniem nienależnym, o którym mowa w art. 410 § 2 kc, gdyż powód nie był zobowiązany wobec osoby wobec której spełniał świadczenie, a poza tym cel świadczenia nie został osiągnięty, gdyż alimenty były przeznaczone na utrzymanie M. J., który w tym czasie pozostawał na utrzymaniu powoda. Na dochodzoną przez J. J. kwotę składają się 17.655,93 zł. tytułem alimentów, 2.941,64 zł. tytułem odsetek oraz 3.065,83 zł. tytułem opłat egzekucyjnych.

(pozew k. 5- 9)

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi zwolnił J. J. od kosztów sądowych ponad kwotę 500 zł. oraz oddalił wniosek powoda o zwolnienie z kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

(postanowienie k. 34- 35)

W odpowiedzi na pozew B. H. (1) wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w jej ocenie kwestia utrzymania M. J. w okresie od czerwca 2012 r. do października 2014 r. została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi z dnia 19 września 2014 r. oddalającego powództwo J. J. o pozbawienie wykonalności ugody zawartej w sprawie V RC 503/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi

oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 12 października 2015 r. zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydany w sprawie V RC 371/12. Ponadto w ocenie pozwanej nie można mówić o jej wzbogaceniu, gdyż alimenty zostały spożytkowane na utrzymanie M. J. oraz zapłatę na rzecz powoda kwoty 7.950 zł. zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 12 października 2015 r. wydanym w sprawie XII Ca 245/15. Nie można również mówić o braku podstawy prawnej, gdyż podstawą egzekucji była ugoda sądowa zaopatrzona w klauzulę wykonalności.

(odpowiedź na pozew k. 44- 47)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 63- 66)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi pod sygn. V RC 503/10 wytoczonej z powództwa małoletniego M. J. przeciwko J. J. o podwyższenie alimentów, J. J. oraz przedstawiciel ustawowy małoletniego powoda, zawarli w dniu 28 lutego 2011 r. ugode, na podstawie której J. J. zobowiązał się do zapłaty kwoty 650 zł. miesięcznie na rzecz małoletniego syna M. J., płatnych do rąk matki dziecka- B. H. (1) do dziesiątego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, poczynając od 1 stycznia 2011 r.

(wypis z protokołu rozprawy k. 10)

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi ustalił, że miejscem pobytu małoletniego M. J. będzie każdorazowe miejsce zamieszkania ojca, J. J..

(postanowienie k. 11)

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 r. komornik sądowy H. J. zawiadomiła J. J. o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z wniosku wierzyciela M. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego B. H. (1) na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w sprawie prowadzonej pod sygn. V RC 503/10.

(zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego k. 14)

Postanowieniem z dnia 11 września 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi ustalił miejsce zamieszkania małoletniego M. J. przy matce B. H. (1).

(postanowienie k. 12)

Wyrokiem z dnia 19 września 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi oddalił powództwo J. J. o pozbawienie wykonalności ugody zawartej w sprawie V RC 503/10 Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi.

(wyrok k. 48)

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydany w sprawie V RC 371/12 w ten sposób, że zasądził od B. H. (1) na rzecz małoletniego M. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego J. J. kwotę skapitalizowaną 7.950 zł. płatną do rąk J. J..

(wyrok k. 49)

Podczas trwania egzekucji prowadzonej przez komornika sądowego H. J. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w sprawie prowadzonej pod sygn. V RC 503/10, wyegzekwowano łącznie kwotę 22.710,07 zł. Kwotę 19.644,24 zł., w tym 2.941,64 zł. przekazano wierzycielowi

reprezentowanemu przez przedstawiciela ustawowego, B. H. (1), a kwotę 3.065,83 zł. zaliczono na poczet opłaty egzekucyjnej i kosztów.

(zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 13)

Pismem z dnia 25 listopada 2016 r. J. J. wezwał B. H. (1) do zapłaty w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania, kwoty 23.663,40 zł. tytułem nienależnego świadczenia.

(wezwanie do zapłaty k. 21, potwierdzenie odbioru k. 22)

W okresie od czerwca 2012 r. do września 2014 r. M. J. zamieszkiwał u powoda w B.. Małoletni syn stron uczył się w szkole położonej w Ł., w dzielnicy W., w pobliżu miejsca zamieszkania pozwanej. W związku z tym zdarzało się, że przed pójściem do szkoły M. J. zjadał u pozwanej śniadanie. Małoletni syn stron przychodził również po zajęciach szkolnych do B. H. (1), aby zjeść obiad. Podczas wyjazdów powoda M. J. zamieszkiwał u pozwanej. B. H. (1) kupowała także małoletniemu synowi stron ubranie.

(zeznania pozwanej k. 66 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami k. 65)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania, a także na podstawie zeznań B. H. (1).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako nie zasadne podlegało oddaleniu w całości.

J. J. wniósł o zasądzenie od B. H. (1) kwoty 23.663,40 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 10 października 2014 r. do dnia zapłaty, tytułem wyegzekwowanych alimentów na rzecz M. J., co stanowiło według powoda nienależne świadczenie, o którym mowa w art. 410 § 2 kc.

Świadczenie nienależne jest swoistym rodzajem bezpodstawnego wzbogacenia, do którego stosuje się w szczególności przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Zgodnie z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Reasumując, ze spełnieniem nienależnego świadczenia mamy do czynienia w sytuacjach, gdy: 1) zobowiązanie nie istnieje, 2) odpadła podstawa świadczenia, 3) nie został osiągnięty zamierzony cel świadczenia, 4) czynność prawna była nieważna. W ocenie J. J. powód nie był zobowiązany względem osoby wobec której spełniał świadczenie, a poza tym cel świadczenia nie został osiągnięty, gdyż alimenty były przeznaczone na utrzymanie M. J., który w tym czasie pozostawał na utrzymaniu powoda.

Z powyższymi argumentami powoda nie sposób się zgodzić. Nie można mówić, aby pozwana będąca przedstawicielem ustawowym M. J. uzyskała korzyść majątkową bez podstawy prawnej, gdyż egzekucja była prowadzona przez komornika na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie prowadzonej pod sygn. V RC 503/10, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Nietrafne jest również twierdzenie, że powód spełnił świadczenie względem osoby wobec której nie był zobowiązany. Egzekucja komornicza, o której była mowa powyżej była prowadzona na wniosek wierzyciela, którym był M. J., a wyegzekwowane kwoty zostały przekazane B. H. (1), jako jego ustawowemu przedstawicielowi, zgodnie z resztą z treścią powołanej powyżej ugody sądowej. Nie można również mówić, że kwota wyegzekwowana w trakcie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika H. J. stanowiła nienależne świadczenie z tego powodu, że zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty. Z ustalonego na podstawie zeznań B. H. (1) stanu faktycznego wynika, że w okresie zamieszkiwania M. J. u powoda, pozwana również opiekowała się małoletnim synem stron. Można w tym miejscu przypomnieć, że zdarzało się, iż M. J. jadł śniadanie u pozwanej przed pójściem do szkoły, a po powrocie z zajęć

lekcyjnych jadł z kolei u swojej matki obiad. B. H. (1) zajmowała się swoim synem podczas wyjazdów powoda, a także kupowała M. J. ubranie. Należy zauważyć, że identyczny stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie XII Ca 245/15, w której zasądzono od pozwanej na rzecz M. J. skapitalizowaną kwotę tytułem alimentów oraz przez Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w sprawie II 1 C 223/13, w której oddalono powództwo J. J. o pozbawienie wykonalności przedmiotowej ugody sądowej. Ponadto B. H. (1) wyraźnie wskazała, że otrzymane w drodze egzekucji komorniczej kwoty zostały przeznaczone na utrzymanie M. J. oraz spłatę kwoty 7.950 zł. zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowy w Łodzi w sprawie XII Ca 245/15.

Poza tym istotne jest również to, że wyrokiem z dnia 12 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydany w sprawie V RC 371/12 w ten sposób, że zasądził od B. H. (1) na rzecz małoletniego M. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego J. J. kwotę skapitalizowaną 7.950 zł. płatną do rąk J. J.. W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie V RC 371/12, którym Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi oddalił powództwo J. J. można przeczytać, że w okresie kiedy M. J. zamieszkiwał u powoda, B. H. (1) również ponosiła koszty utrzymania małoletniego syna stron na podobnym poziomie i w podobnym zakresie jak powód. Co prawda powyższy wyrok został zmieniony przez Sąd Okręgowy w Łodzi, który częściowo uwzględnił powództwo J. J.. Jednak zmieniając powyższe orzeczenie sąd odwoławczy również przyjął, że w okresie zamieszkiwania M. J. u powoda, B. H. (1) zaspokajała częściowo potrzeby małoletniego syna stron. W związku z tym Sąd Okręgowy w Łodzi przyjął, że pozwana powinna partycypować w kosztach utrzymania M. J. w wysokości 300 zł.

Można również wskazać, że na dochodzoną przez J. J. kwotę 23.663,40 zł. składała się kwota 3.065,83 zł. tytułem opłat egzekucyjnych. Niewątpliwie wskazana przez powoda podstawa prawna dochodzonego roszczenia w postaci art. 410 § 2 kc nie może znaleźć zastosowania do powyższej kwoty, która nie trafiła do rąk B. H. (1), a została zaliczona przez komornika sądowego na poczet opłaty i kosztów egzekucyjnych. W tym zakresie należy zauważyć, że wszczęcie egzekucji rodzi dodatkowe koszty, które obciążają dłużnika. Dłużnik ma przy tym prawo żądać od wierzyciela zwrotu tych kosztów tylko jeśli wykaże, że wszczęcie egzekucji było niezasadne i niecelowe, gdyż cała należność została uregulowana wcześniej. Bezpodstawne prowadzenie egzekucji może być bowiem uznane za czyn niedozwolony i rodzic odpowiedzialność odszkodowawczą. Co do zasady bowiem postępowanie wierzyciela polegające na wykonywaniu swoich uprawnień wynikających z prawomocnego orzeczenia Sądu jest zgodne z przepisami prawa i nie narusza zasad współżycia społecznego, jeżeli pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego, a skierowaniem tego tytułu do egzekucji, po wcześniejszym nadaniu mu klauzuli wykonalności, nie nastąpiły żadne zdarzenia mające wpływ na treść obowiązku dłużnika wynikającego z tytułu wykonawczego, wskutek których wygasłby, czy uległ ograniczeniu ten obowiązek. A contrario, w sytuacji, gdy pomiędzy wydaniem tytułu egzekucyjnego, a skierowaniem go do egzekucji nastąpiły zdarzenia mające wpływ na treść obowiązku dłużnika wynikającego z tego tytułu, wskutek których wygasł lub uległ ograniczeniu ten obowiązek, wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi może być uznane za sprzeczne z przepisami prawa i naruszające zasady współżycia społecznego, a więc stanowić czyn niedozwolony rodzący odpowiedzialność odszkodowawczą z art. 415 k.c. W ocenie Sądu również ta podstawa prawna nie może prowadzić do uwzględnienia powództwa, gdyż co prawda po powstaniu tytułu wykonawczego doszło do zdarzeń, które zmieniły obowiązek dłużnika- J. J., małoletni syn stron zamieszkał razem z powodem. Jednak jak już była o tym mowa powyżej B. H. (1) nadal świadczyła opiekę nad M. J., tylko w mniejszym zakresie, niż uprzednio. Powyższy stan faktyczny znalazł odzwierciedlenie w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 12 października 2015 r., który zasądził od B. H. (1) na rzecz małoletniego M. J. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego J. J. kwotę skapitalizowaną 7.950 zł. płatną do rąk J. J..

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji